

de Craenkoerier

WEBMASTER IVN Cranendonck

Jan Alders
Meidoornstraat 4
6026 XE Maarheeze
janalders05@gmail.com

Bestuur**Voorzitter:**

Annette van Raaij
Meidoornstraat 6
6026 XE Maarheeze
0495-591262
a.van.raaij@telfortglasvezel.nl

Secretaris:

Jan Migchels
Kijkakkers 15
6026 ER Maarheeze
06-22866620
jan.migchels@iae.nl

Penningmeester & Ledenadministratie

Jos van Velthoven
Sterkselseweg 14
6020 EB Maarheeze
0495-593270
j.vnvelthoven@chello.nl

Verenigingsgebouw:

De Kroenekraan
Van Schoonvorstlaan 11
Soerendonck

Beheer Verenigingsgebouw: vacature**Redactie Craenkoerier:**

Ilva van Bommel
Heuvel 4
6023 RA Budel-Schoot
06-22711952
ilva@bommelandt.nl

Wat kinderen ons vertellen:**Tjabine Guntlisbergen**

watkinderenonsvertellen@outlook.com

Werkgroepen**Schoolgidsen Budel:**

Ria Rijkers
Boschdijkdwarsstraat 12
6021 AL Budel
0495-493420
c.rijkers4@upcmail.nl

Schoolgidsen Maarheeze:

Maria Bles
Gentiaanstraat 6
6026 VK Maarheeze
0495-591999
blesmaria@kpnplanet.nl

Vogelwerkgroep:

Harrie Hegge
Willem II straat 16 c
6021 EB Budel
06-22223634
h.hegge1@chello.nl

Wandelwerkgroep:

Wiel Zentjens
Patrijslaan 29
6021 ZS Budel
w.zentjens@chello.nl

Cursuswerkgroep:

Wiel Zentjens
Patrijslaan 29
6021 ZS Budel
w.zentjens@chello.nl

Huis- en tuinwerkgroep:

Toon van Seggelen
Past.Verbakestraat 13
6023 CL Budel-Schoot
06-23395143
a.seggelen@upcmail.nl

Waar vind je ons verenigingsblad ?

www.IVN.nl

Afdelingen/ Noord
Brabant/Cranendonck/Natuurinfo/Afdelingsblad

VAN DE BESTUURSTAFEL	4
Voorwoord voorzitter	4
Bericht van de penningmeester	5
VAN DE REDACTIEAFEL	6
WIJ HETEN WELKOM	7
VACATUREBANK	7
HULDIGINGEN EN JUBILARISSSEN	7
Vrijwilligers uilengroep gehuldigd	7
Toon van Seggelen ontvangt ere-penning NMC Weert	9
25 jaar lid van IVN Craendonck	9
Hulde aan de HAC reporters	10
VRIJWILLIGER IN HET GROEN- JAN ALDERS	11
WAT KINDEREN ONS VERTELLEN	12
Daar doen we het allemaal voor	14
Gehoord	14
Boekentips	15
Oproep	15
SLOOTJESDAG	15
WANDEL4DAAGSE	16
Wandel4daagse verslag door de Walking Dead Groep	18
VOGELWERKGROEP	20
Wandeling in de Pan 16 oktober 2021	20
De Klapekster	22
CURSUSWERKGROEP	23
Lezing insectenleven in je eigen tuin	23
Heidecursus	24
WANDELWERKGROEP	24
Herfstwandeling in het Cranendonckse bos 31 oktober 2021	24
De BELEVINGSTUIN (1)	25
De BELEVINGSTUIN (2)	26
AMFIBIEËN REDDEN IN 'T GOOR	27
EVEN EROP UIT IN DE HERFST	30
DANK	30

VAN DE BESTUURSTAFEL VOORWOORD VOORZITTER

Afgelopen maanden is er voor IVN Cranendonck weer een mijlpaal gepasseerd: namelijk de opening van onze nieuwe locatie en belevingstuin op de Baronie van Cranendonck.

De verhuizing naar het nieuwe pand en de inrichting van de belevingstuin heeft in coronatijd plaatsgevonden. Niet onder de gemakkelijkste omstandigheden. Ondanks dat, is het goed verlopen. Dat betekent heel veel dank aan allen die hieraan bij hebben gedragen! Daardoor is het een feestelijke opening kunnen worden op een mooie zonnige 25 september 2021. We zijn dankbaar en trots!

Impressie van de open dag op 25 september 2021

Afgelopen periode hebben er weer wat activiteiten plaats gevonden en dat is ook een prettige ervaring. Dit is waar we voor zijn: mensen kennis laten maken en laten genieten van activiteiten in het groen. Als ik even terugdenk aan de slootjesdag op 26 september: wat een mooi aantal ouders en kinderen hebben genoten van dit leuke evenement! Jammer genoeg lopen de coronabesmettingen weer op en lijken de mogelijkheden

voor cursus en lezingen op korte termijn niet haalbaar. Hopelijk kunnen de buitenactiviteiten wel doorgaan. We zullen moeten meebewegen met de ontwikkelingen die zich aandienen.

Graag wil ik onder de aandacht brengen dat we behoefte hebben aan mensen die op een of andere wijze kunnen bijdragen bij onze activiteiten. Deze bijdrage mag ook incidenteel zijn t.b.v. een specifieke activiteit. We beseffen dat niet iedereen altijd tijd of gelegenheid heeft om zich structureel in te zetten. We waarderen het enorm als je 'n keer beschikbaar bent voor activiteiten. Je mag dit aangeven bij ondergetekende of een van de leden van de vereniging die je kent.

Daarnaast zijn we ook dringend op zoek naar een nieuwe penningmeester. Ben jij (of ken je) iemand die deze bijdrage zou kunnen leveren, we zijn altijd bereid om een gesprek hierover te voeren, zonder dat dit meteen tot verplichtingen leidt. Ook hiervoor mag je met ondergetekende contact opnemen. Veel leesplezier!

Annette van Raaij, voorzitter (06-2951031)

BERICHT VAN DE PENNINGMEESTER

Tijdens de ALV in 2020 heb ik aangegeven als penningmeester te willen stoppen. Mede als gevolg van corona en perikelen rondom de nieuwe locatie en realisatie van een belevingstuin heb ik er nog 1 jaar aangeplakt. De verhuizing van de Hoge Weg naar de nieuwe locatie is (corona-proof) uitgevoerd. Het nieuwe honk is inmiddels ingericht met (bijna) nieuwe tafels en stoelen van de Borgh. Verder is ook de realisatie van de tuin zo goed als afgerond.

Mijn inzet de afgelopen periode was o.a. ingegeven om de subsidie van het Pr. Bernard Cultuurfonds voor de tuin veilig te stellen. Hiervoor moest de tuin voor de uiterste datum van 1 juli 2021 gerealiseerd zijn. De definitieve subsidie-aanvraag is inmiddels verzonden en vastgesteld.

I.v.m. flora- en faunawetgeving en archeologische waarde van het gebied Baronie van Cranendonck, is voor de tuin een vergunning aangevraagd voor de mobiele schaftkeet t.b.v. de tuinwerkgroep en voor de bomen hoger dan 1 meter. Die vergunningsaanvraag loopt nog. De geschonken mobiele schaftkeet door Attender Groen in Nederweert is grotendeels opgeknapt.

Na deze drukke tijd, ga ik ingaande 2022 persoonlijk ruimte maken voor een nieuw bestuurslid: andere chemie, nieuwe energie en vernieuwde ideeën. Graag daag ik een van jullie uit om mijn bestuurstaken over te nemen. Deze taken omvatten:

- voeren van de ledenadministratie:
- overleg bestuur, coördinatoren, gemeente, e.d. ;
- voeren van de financiële administratie en
- contacten met de leden via het e-mail-verkeer.

De gemeentelijke subsidieaanvraag 2022 is ingediend. Ook zal ik zorgdragen voor verzending van de contributiebriefjes 2022. Voorlopig zorg ik dus nog voor de administratie. Alleen de bestuurszetel is onbezet.

Dank voor de 8 fijne jaren en de tomeloze inzet van diverse leden van de werkgroepen bij alle taken in coronatijd! Als IVN'er op de achtergrond kom ik jullie graag tegen bij activiteiten in de toekomst.

Jos van Velthoven, penningmeester

VAN DE REDACTIETAFEL

Het tweede coronajaar zit erop. Het was een ander jaar dan 2020; toen bevatte de Craenkoerier vooral belevenissen van leden die er alleen op uit gingen en daarover schreven. In deze editie komen ook weer wat gezamenlijke activiteiten aan bod: natuurlijk de open dag, speciale activiteiten voor kinderen, maar ook een paar vogel-wandelingen.

De vacaturebank is een punt van aandacht. Voor al die IVN-ers die wel wat willen doen, maar huiverig zijn voor al teveel hooi op de vork: het kan vast ook samen met anderen; gedeelde lol is dubbele lol!

Rest mij u veel leesplezier te wensen.

Ilva van Bommel, redactie

Inzenders zijn persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud van de aangeleverde kopij.

Inzenden kopij: uiterlijk 31 MAART 2022

Kopij aangeleverd na deze datum, kan helaas niet meer geplaatst worden.
Inleveradres: ilva@bommelandt.nl

WIJ HETEN WELKOM

- Anja v.d. Burgt
- René v.d. Goor
- Paul Linders

Van harte welkom in onze enthousiaste club!

VACATUREBANK

Beheerder verenigingsgebouw (herhaling)

Pieter van der Stoep was jarenlang beheerder van het honk aan de Hoge Weg. Na de verhuizing is hij hiermee gestopt. Daarom de herhaalde vraag: wie wil – samen met andere actieve leden – wat tijd besteden aan het beheer van het nieuwe honk? Voor informatie over taken graag en mailtje naar Pieter v.d. Stoep: peetinge@gmail.com.

Penningmeester

Zoals in de bestuursrubriek staat, is er een vacature in het bestuur. Jos van Velthoven heeft aangegeven een stap opzij te doen.

Voor info: j.vnvelthoven@chello.nl

HULDIGINGEN EN JUBILARISSEN

VRIJWILLIGERS UILENGROEP GEHULDIGD

Vrijwel de meeste verenigingen draaien op vrijwilligers, en na jaren lang actief lidmaatschap worden zij vaak in het zonnetje gezet. Zo ook enkele leden van de vogelwerkgroep van IVN Cranendonck. Deze werkgroep telt 10 actieve leden. Zij onderhouden de uilen-, torenvalk- en zangvogelkasten in de gemeente Cranendonck.

Wil Beeren, Harrie Duisters en Frans Valkenburg

De kerk- en de steenuilen hebben bij het Brabants Landschap een aparte status, omdat ze op de rode lijst staan. Deze uilen worden jaarlijks door een paar leden van de v.w.groep geïnventariseerd en geringd. De broedgegevens worden ieder seizoen vastgelegd op een lijst en opgestuurd. Het Brabants Landschap registreert de namen van deze vrijwilligers die zich ieder jaar actief inzetten om de uilen te beschermen.

Wil Beeren, Frans Valkenburg en Harrie Duisters zijn al meer dan twintig jaar bekend bij de “Groep Uilenbescherming van het Brabants Landschap”. Voor hun inzet is hen op 19 november j.l. een onderscheiding (in de vorm van een speld) uitgereikt. Dit vond plaats in het IVN clubgebouw. Met toespraakjes door Jos van Velthoven en Harrie Hegge werden de heren in het zonnetje gezet en bedankt voor hun inzet bij de Uilenbescherming Brabants Landschap en bij de vogelwerkgroep van het IVN.

Na het officiële gedeelte, werd nog een half uurtje samen aan tafel gezeten met een kopje koffie en een lekker stukje vla om dit heugelijk feit te vieren. Heel graag hadden we bij dit jubileum meer mensen willen betrekken, zoals de leden van de vogelwerkgroep, maar de coronaregels hebben, zoals zo vaak dit jaar, roet in het eten gegooit...

Wil, Harrie en Frans, nogmaals bedankt voor jullie inzet en om met de woorden van Harrie Duisters af te sluiten: “We doen dit allemaal voor de vogeltjes”.

Onderscheiding: de Gouden uil

Harie Hegge

TOON VAN SEGGELEN ONTVANGT ERE-PENNING VAN NMC WEERT

Het IVN Weert heeft Toon van Seggelen benoemd tot erelid van haar vereniging. het IVN Weert werkt veel samen met het NMC (Natuur en Milieu Centrum) Weert.

Toon “aan het werk”

Sinds jaar en dag is Toon actief bij beide natuurverenigingen. Bij een excursie voor de plantengroep IVN Weert in zijn eigen tuin benoemde de voorzitter van IVN Weert Toon als erelid. Hierdoor is Toon een perfecte ambassadeur van ons IVN!

25 JAAR LID VAN IVN CRANENDONCK

De huldiging van de jubilarissen Angela Krops en Karin Albers iv.m. hun 25-jarig lidmaatschap vond plaats tijdens de open dag in september in de

nieuwe Croenecraen.
Proficiat!

Dank voor alle initiatieven en
activiteiten in die afgelopen 25
jaar!

Angela Krops en Karin Albers

Ilva

HULDE AAN DE HAC-REPORTERS

Al een paar jaar verschijnen er stukjes van IVN leden in de internationale pers. Dit is in de zomer 2020 uitgemond in een IVN-column in het HAC:

- Toon van Seggelen ging schrijven over bomen en planten;
- Wiel Zentjens over insecten
- Harrie Hegge over vogels.

De eerste officiële column verscheen op 21 augustus 2020. Het zijn allemaal verhalen over de natuur, planten, het gedrag van vogels en insecten, en veel “wistjedatjes” die interessant zijn om te lezen.

Door deze columns met foto's willen de heren het IVN Cranendonck nog meer op de kaart zetten en de mensen bij de natuur betrekken. Als de verhalen makkelijk te lezen zijn en met “Oh, dat wist ik niet” worden begeleid, dan gaan steeds meer mensen de columns ook lezen en hopelijk ook zelf de natuur in. Dank voor de inspanningen!

Ilva

VRIJWILLIGER IN HET GROEN, JAN ALDERS

Een interview met Jan Alders, huidig webmaster, en al heel lang betrokken bij IVN Cranendonck (IVN Maarheeze-Budel, zoals het in het begin nog werd genoemd). Jan is geboren in Eindhoven; zijn vrouw Maria komt uit Limburg, dus Maarheeze als woonplaats was een mooi compromis. Begin jaren 80 kwam er een kavel vrij in de Meidoornstraat; daar wonen ze nog steeds, met veel genoeg.

Wie Eindhoven zegt, zegt Philips; ook Jan begon zijn werkzame leven bij Philips. Na 10 jaar stapte hij over naar een project- en advies bureau op het gebied van automatisering. Hij noemt zichzelf een informatiseringspionier. Met hem als webmaster van het IVN, zijn we dus in goede handen! De baan betekende ook dat hij veel reisde, veel kilometers maakte. Als tegenwicht ging hij op de vrije momenten graag de natuur in. Het gezin, met 3 kinderen en intussen een aantal kleinkinderen, gaat nog vaak de natuur in. Ook werd (en wordt) er veel gesport in huize Alders, maar vooral veel gewandeld, ook meerdaagse tochten.

Jan met een van zijn kleinzoons

Een cursus voor natuurgidsen in de jaren 80 bracht de zaak aan het rollen om in 1986 een IVN afdeling op te richten. Zoals dat vaak met nieuwe initiatieven gaat, werden de (bestuurs-) taken door "iedereen" uitgevoerd. U heeft hierover in de Craenkoerier van december 2020 een en ander kunnen lezen. Via Maria kwam ook Jan bij de club: begin 90 werd hij

redacteur van de Craenkoerier vervolgens ook bestuurslid: penningmeester, secretaris; en nu webmaster..

Jan verzorgde niet alleen het regelen van diverse (organisatorische) zaken, maar deed (en doet) ook graag mee aan diverse activiteiten: (thema-)wandelingen, dwaallichtjesroute, cursusavonden, speuren in het donker etc. Hij ontwikkelde een aantal fietsroutes n.a.v. het 25-jarig jubileum van de vereniging in 2011. Misschien iets om nog eens te doen...?

Jan is heel positief over de toekomst van de vereniging: de natuur zal altijd blijven trekken. Hij is ervan overtuigd dat mensen interesse in de natuur zullen blijven (en moeten) houden, en dat IVN daar dan ook een mooie rol in kan blijven vervullen. IVN is laagdrempelig, je bent samen met gelijkgestemde natuurmensen bezig.

Wat zijn de toekomstmogelijkheden voor het IVN? Doorgaan, dat als eerste! Misschien (organisatorisch) samengaan in een soort A2-IVN om de krachten te bundelen met name op bestuursgebied.

Opgetekend door Ilva

WAT KINDEREN ONS VERTELLEN

We hadden afgelopen zomer en dit voorjaar het genoegen om veel kinderen -spreekwoordelijk- over de vloer te krijgen tijdens onze jaarlijkse evenementen, maar ook tijdens spontaan opgezette acties.

Naast Slootjesdag, Nationale Boomfeestdag en de Cranendonckse basisschoolprojecten, ontstonden er dit jaar twee spontane initiatieven:

In samenwerking met de Avond4daagse Maarheeze, was er een natuurbeleef schrijfwedstrijd; en samen met Staatsbosbeheer Heeze-Leende een activiteit voor het afvangen van amfibieën in 't Goor bij Soerendonk (verslagen elders in dit blad). Ik ga er één specifiek uitlichten: “het afvangen van amfibieën”.

Het aandeel van kinderen daarin was erg groot en het enthousiasme waarmee ze hielpen misschien nog wel groter. Want tijdens de voorbereidingen kwamen we wandelaars tegen met interesse voor wat er ging gebeuren aan de rand van het ven. Op onze uitnodiging om ook mee te doen, gingen ze enthousiast in. En dat hebben we geweten ook, want de kinderen hadden het grootste aandeel in de verplaatsingen. Het waren echte winnaars!! Ik vernam van hun moeders dat er meer buiten de emmer dan in de emmer werd gevangen! Hoe dan? Met dezelfde soort kikkersprongen!?

De familie Klaarenbeek aan het woord: *"Elke dinsdagavond gingen we met z'n 5-en naar 't Goor. We mochten voorbij de hekken met onze laarzen aan, op zoek naar de kikkers en padden. Elke keer hadden wel wat bijzonders: van mini-kikkertjes die een centimeter klein waren, tot kikkers die toch al weer een stuk groter waren. We vingen ook wat salamanders in verschillende maten. Maar niet alleen het vangen was leuk, ook de omgeving was heel mooi en de ondergaande zon was prachtig. We hebben ervan genoten om een keer áchter de hekken mogen te staan. Onze beste vangst was 39 kikkers en padden en 2 salamanders."*

*Ondergaande zon bij
't Goor*

Ik lees in hun verslag: waardering voor de natuur, sociale betrokkenheid, een juiste instelling en volledig klaar voor hun én onze IVN-toekomst.

Deel ook, net als deze familie, belevenissen of gebeurtenissen via deze rubriek die, hoe klein ook, vermeldenswaardig zijn. IVN-ers beleven toch altijd wat! Zeker als er jeugd in acteert.

DAAR DOEN WE HET ALLEMAAL VOOR:

In het HAC van 12 november j.l. verscheen een prachtig bericht, dat terecht ook een plaats in de Craenkoerier verdient.

IVN BEDANKT!

VOOR DE WANDELINGEN

CRANENDONCK - Het IVN Cranendonck organiseert al sinds jaar en dag wandelingen voor de basisschool waar allerlei thema's zoals Bos, Water, Heide en Wegbermen behandeld worden. Door corona heeft dit bijna 2 jaar stil gelegen. Heel mooi dus dat het IVN in de weken voor en na de herfstvakantie weer heeft kunnen wandelen met bijna alle scholen van de gemeente Cranendonck. Het thema herfst kwam tijdens deze boswandeling uitgebreid aan de orde, met volop herfstkleuren van allerlei bomen, prachtige kleuren en vormen van de diverse paddenstoelen, kriebelbestjes die overal rondstruinen en bosvogels die zich lieten horen. Kinderen genoten volop en vonden het heerlijk om weer eens lekker buiten in het bos rond te dwalen. Het IVN Cranendonck zorgt zo dat kinderen op een heel leuke wijze weer iets van de natuur opsteken. En dan is het niets mooier om zo'n mooi bedankje te krijgen.

Hartstikke bedankt voor de interessante boswandeling!
Groep 5/6 B.S. De Wereldwijzer

Voor wie het niet helemaal goed kan lezen:

Hartstikke bedankt voor de interessante boswandeling.

Groep 5/6 BS de Wereldwijzer

GEHOORD TIJDENS:

Schoolwandeling: "Ja hoor, ik zie 'm al, de blotevoetenbank!" Tijdens de wandeling werd meegedeeld dat we zouden eindigen in de belevingstuin met als toetje natuurlijk het blotevoetenpad. Toen we de belevingstuin naderden vanaf de boskant, zag deze leerling het grote object staan en beschouwde kennelijk *blotevoeten* als merknaam of een op zichzelf staande naam. Een scherpe blik in ieder geval.

Boomfeestdag: "Wat is dat nou voor witte spul op de grond?" Een 8e-klasser wijst naar de rijp langs het bospad en geeft zelf een antwoord: "Is

dit soms een snuifbos!?", gevolgd door een hele brede grijns op zijn gezicht. Ik vermoed dat hij ons straks nog véél meer kan vertellen.

Slootjesdag: "Kijk die salamander valt omhoog!". Ter educatie had Angela Krops een alpenwatersalamander in een terrarium gezet. Toen plots, en vooral rap, het beestje omhoog kroop, werd deze uitspraak even plots en rap geuit door het meisje. Een echte klassieker!

BOEKENTIPS:

'Eerste Grote Natuurboek Voor Kinderen' Auteur: Anne Bouin. Een prachtig natuurboek, weliswaar uit 2004, wat absoluut niets afdoet aan de kwaliteit.

'Het grote geheime boek', Auteurs: Lutger Bakema en Rick Hoeksema. Een waarachtig actieboek zoals het onderschrift vermeldt: voor piraten, ontdekkingsreizigers, tovenaars en superspeurders (gloednieuw boek, begin november 2021 uitgebracht).

OPROEP:

Mocht iemand zijn/haar jarenlang verzamelde natuur*-tijdschriften een andere bestemming willen geven, denk dan ook aan de IVN. Mocht dit laatste de keuze worden, neem dan contact met me op!

*ook wetenschappelijke- of historische tijdschriften zijn welkom... kinderen zijn immers net sponsen!

Tjabine Guntlisbergen

SLOOTJESDAG 2021

Laarzen aan, schepnet in de hand, speurneus op en dan onderzoeken wat de "vangst" is. Dat was de opdracht die de kinderen en ouders meekregen om de dierenwereld onder water van dichtbij te bekijken, geschept uit de poel die grenst aan de IVN-belevingstuin.

Tien uur stipt kwamen de eersten aangelopen, precies in een outfit die hoort bij een slootjesexpert. Behoorlijk snel vulden de waterbakken zich

met een grote variatie aan waterdieren, en kregen – met behulp van zoekkaarten, vergrootglazen en kennis van de teamleden - de onbekende waterwezentjes een naam.

“Aan het werk” tijdens de slootjesdag

We herkenden o.a. de schrijvertjelarve, waterschorpioen, posthoornslak, schaatsenrijders, en zelfs een groene kikker (een hele jonge, herkenbaar aan het stompje i.p.v. een staart). Deze werd direct in de observatiebak gezet waarin al een andere groene kikker zwom en waar onder toezien oog van vele kinderen hun nieuwe vriendschap werd beklonken. Ter educatie hadden we, naast een voorntje, ook een salamander mét oranje buik meegenomen. Ze weten nu dat dit een Alpenwatersalamander is. Nadat de bovenkamers vol met indrukken zaten, kregen ze voor hun interesse een Slootjedagpakket mee, waarna ze volop konden uitblazen in de belevingstuin met het 'Blote Voetenpad' als hoogtepunt!

De zachte najaarszon en geheel vrije omgang op de grote vlakte maakte van deze jaarlijks terugkerende dag, op onze nieuwe locatie, een geslaagde Kind & Natuur activiteit.

Wiel, Angela, Nel en Toon

WANDEL4DAAGSE 2021

Speciaal voor de jeugdige wandelaars aan de Avond4daagse van

Maarheeze had IVN Cranendonck een schrijfwedstrijd georganiseerd, waarmee de jongeren naast hun sportieve prestaties nog een extra prijs konden winnen. Dit in het kader van jeugdledenwerving, natuureducatie en 'wat kinderen ons vertellen'. Er werd gevraagd of ze tijdens het wandelen, door de prachtige natuur van Cranendonck, ogen en oren wilden open zetten en verslag te doen van wat ze tegenkwamen.

*Eerste prijs winnaars,
de Walking Dead-
groep*

De “Walking Dead groep” had een uitgebreid, zeer enthousiast verslag. De zin: "Het is ons opgevallen dat als je goed kijkt en luistert het bos tot leven komt", raakt de essentie van waarnemen en bewustwording van de omgeving (hun verhaal -samen met een van de ouders opgeschreven- kunt u lezen in deze Craenkoerier). Zij ontvingen voor hun inzet een vogelkast die in goede handen kwam van de jongedame met een groot hart voor vogels en in het bijzonder uilen.

De jongemannen Vigo en Arjen namen ons mee in een artistiek beeldverhaal waar o.a. een boom hun fantasie deed prikkelen. De prijs, natuurboeken, was direct de aanleiding om vragen te stellen over brandnetels, een onderwerp dat ze recentelijk hadden behandeld tijdens de natuurles op school.

“Tijdens de avond 4 daagse in Maarheeze zagen mijn vriendje Arjen en ik deze boom in het Kamersven, die een gekke smiley nadoet . Wat een hippe grappige boom zeg! Natuurlijk moesten wij ook gekke bekken bij de boom trekken”.

Wij juichen die aandacht vanuit het onderwijs van harte toe. Eveneens het initiatief van de organisatie om knijpers en zakken uit te delen om het (bewust of onbewust) achtergelaten zwerfafval uit de natuur te rapen. Het spreekwoordelijke 'twee vliegen in één klap' klinkt vanuit onze club cynisch, maar is wel doeltreffend gebleken. Lang leve de jonkies!

Tjabine Guntlisbergen

VERSLAG VAN DE WANDEL4DAAGSE DOOR DE WALKING DEAD GROEP

Super vet....meelopen met de wandel4daagse van Maarheeze. Als klein kind liep ik ook altijd mee, maar daarna ook jaren niet meer. En nu...de kids hebben de wandelleeftijd en samen met de familie hebben we ons ingeschreven. Of we een verhaaltje kunnen maken over wat we tegenkomen? Vast wel! Ik pak alle 4 de dagen in 1, want er is genoeg te zien en te horen:

Het is ons opgevallen dat als je goed kijkt en luistert, het bos tot leven komt, en je soms dingen ziet die je liever niet zou zien:

Neem nou dat onthoofde konijntje in het prikkeldraad. Dat is toch te zielig! Hoe leg je de kinderen uit waarom dat konijntje daar hangt? Nou dat is de natuur (...denk en hoop ik). Dit konijntje heeft zich vastgelopen in het prikkeldraad en is een makkelijke prooi geworden voor de dieren die een konijn wel lusten.

*Lief klein konijntje had een beetje pech,
draaide zich in het prikkeldraad en kon niet meer weg.
Daar kwam een grote roofvogel aan,
die liet dit lekkere hapje niet ontgaan.*

Maar gelukkig heeft het bos ook leuke dingen om naar te kijken. Zo hebben we een geweldige boom gevonden die ons toelachte en het leek of hij zijn tong naar ons uitstak...alsof hij wilde zeggen: “ja ja...ik heb het lekker voor elkaar, ik sta lekker met mijn voetjes geworteld in de grond en kan nu genieten van al het gezelligs wat voorbij komt gelopen.”

We hebben krekels gehoord die ons toezongen. We wilde zelf een deuntje zingen. Dat hebben we maar niet gedaan, want dan lopen er volgend jaar geen mensen meer mee met jullie geweldige wandelfestijn! “Ken je kracht”, zeggen ze wel eens....nou we hebben veel krachten, en daar valt zingen zeker niet onder.

Onderweg zijn we toegejuicht door zeker 5000 muggen. Je moet er wat voor over hebben om de tocht der tochten van Mares te lopen! Muggenspray, daar zijn deze rakkers immuun voor geworden, lijkt wel. We hebben een complete spraybus leeggespoten, maar nog hebben we de bulten als aandenken op onze armen, benen en billen...ja, inderdaad billen...dwars door de broek heen met die scherpe prikker van ze.

Super leuke tochten gehad, maar onze benen lieten ons na de muggenprikken wel in de steek. Ineens was de fut eruit en waren we niet vooruit te branden. Alsof langzaam ons kaarsje uit ging

..... En toen was ie daar: de laatste avond....nog één keer knallen....maar hoe doe je dat als de fut uit de beentjes is...? Wij hebben nagedacht, en ineens waren we eruit: De Walking Dead opgestaan...geschminkt....kleren aangepast.....nog één keer, hoppa alles uit de kast!

Een beetje engig, maar hé, dat is een onthoofd konijntje, hangend in de prikkeldraad, ook.

En onder die schmink zit gewoon een lief snoetje, wat naar eigen zeggen, de tijd van z'n leven heeft gehad, en voor wie 4 dagen eigenlijk gewoon 4 dagen te weinig waren.

Die laatste dag hebben we vooral genoten van de blijde snoetjes, van de mensen die enthousiast reageren en met snoep en bloemen langs de kant stonden. Een beetje jammer waren de speeltuinen die we tegenkwamen : bijna hadden we de deadline van 20.00 uur niet gehaald, omdat onze mini walking dead kids nog (te) veel energie over hadden om te spelen.

Zo kan ik nog uren doorgaan....maar hé....'t is tijd om af te sluiten. Namens team The Walking Dead hartelijk dank voor de goede zorgen en de afwisselende tochten.....Volgend jaar zijn we weer van de partij...we zijn nu al aan de bedenken wat we gaan doen, maar het wordt zeker een feest

Walking Dead groep (met behulp van een van de ouders opgeschreven)

VOGELWERKGROEP

WANDELING IN “DE PAN”, ZATERDAG 16 OKTOBER 2021

De 1ste nachtvorst is geweest. Dat was op de heenweg naar het natuurgebied “De Pan”, in Maarheeze duidelijk te zien aan de bevroren hoge grassprietten op het veld. De laaghangende mist over de velden en over de visvijver nodigde uit om een mooie herfst-ochtendwandeling te maken.

Om 9 uur werd met 9 wandelaars op de parkeerplaats bij het Sterksels kanaal gestart met de 2de vogelherkenningswandeling van dit jaar. Het werd ook al meteen duidelijk dat de vogels vandaag een beetje langer in hun bedje bleven, want slechts een enkeling liet zich horen.

Sterksels kanaal

(foto Jan Migchels)

In deze tijd van het jaar zijn dat voornamelijk de roodborsten (de naam *roodborstje* mogen we al enkele jaren niet meer gebruiken, zoals ook het winterkoninkje plots volwassen is geworden en nu *winterkoning* heet). De vlaamse gaai woont ook niet meer in Vlaanderen, maar is internationaal geworden en heet nu *gaai*. Wie het ooit bedacht heeft, weet eigenlijk niemand maar volgens cabaretier Hans Dorrestijn, zijn het de biologen geweest die, op het taalgebied volkomen amateurs zijn, maar wel de verkleinwoorden uit de vogelgidsen hebben verbannen.

Met de groep werd langs het Sterksel kanaal gewandeld ; we vroegen ons af waarom er toch zoveel dode bomen stonden aan beide zijden van het kanaal. Er zullen wel bomen zijn die in water gedijen, maar bomen die in

een constant drassige, natte bodem staan, zullen last krijgen van wortelrot. Uiteindelijk zullen ze daaraan dood gaan.

Misschien is “De Pan” wel zo’n gebied geworden, omdat het waterpeil met stuwdammen verhoogd is de laatste jaren. Ter informatie: het Sterksel kanaal is gegraven in de jaren 1916 – 1920 en moest dienen voor ontwatering van het 80ha groot Peelven en Turfven bij Sterksel.

Maar vandaag geen eenden en reigers aan de waterkant en ook weinig in het bos wat onze aandacht trok. De boomklever en ook de grote bonte specht kregen we wel in het vizier en is door onze vogelfotograaf Jan vastgelegd. Ook nog een heel bijzondere waarneming die men niet zo vaak ziet tijdens een vogelwandeling in de morgen: Vijf stuks wilde zwijnen waren voor iedereen even te zien op enkele tientallen meters afstand in het bos; snel verdwenen ze weer in het hoge struikgewas. Deze “wilde verrekus”, zoals ze hier in de regio worden genoemd, bestrijken inmiddels een groot gebied in Z.O Brabant. Met 2 worpen van gemiddeld 7 á 8 biggen per jaar gaat die uitbreiding wel heel snel. Over het algemeen zijn deze dieren bang van mensen. Echter, bij een gewond dier of een zeug met jonge biggen is niet aan te raden om er te dichtbij te komen; een klik van de camera kan al voldoende zijn om de aanval in te zetten. Dus ben heel voorzichtig, zoek ze niet op en als je ze ziet, maak dan zoveel mogelijk lawaai.

Harrie Hegge

DE KLAPEKSTER

De klapeteksters zijn weer gearriveerd uit de Scandinavische landen in het hoge Noorden van Europa. De klapetekster behoort tot de klauwier soort. Enkele duidelijk zichtbare kentekenen zijn, de kromme snavel, de lange staart en de opvallende oogstreep. Hij is ongeveer zo groot als een merel.

*De klapekster
(Foto Toon van Kessel)*

Het is geen verrassing dat de foto gemaakt is in de paardenwei te Gastel: hun voedsel bestaat vooral uit muizen, kleine vogels en kevers en die zijn op deze wei en bij de schaapskooi volop aanwezig. Kijk naar de top van de boom, want meestal zitten ze daar op de uitkijk. Als ze eenmaal een muis te pakken hebben, dan wordt deze vaak gespietst aan een doorn of prikkeldraad. Zo leggen ze hun voorraad aan, als de supermarkt even dicht is.

Harrie Hegge

CURSUSWERKGROEP

LEZINGEN IVN CRANENDONCK

Het idee is om in ons nieuwe honk weer lezingen te verzorgen voor onze leden en geïnteresseerden. Er is contact geweest met iemand die een lezing over afvalverwerking van 1950 tot nu zou kunnen verzorgen. Helaas blijkt dat toch niet te lukken. Mogelijk kan deze lezing op een ander

tijdstip plaatsvinden. Vanwege corona is het wellicht ook beter in de maand december nog geen lezing te houden. We gaan er daarom van uit dat we in 2022 kunnen beginnen: in januari plannen we een lezing over **Insecten in je eigen tuin** door Wiel Zentjens en in februari een lezing over het **Kempenbroek** door Toon van Seggelen.

Tijdens de jaarvergadering willen we een selectie van de dia's van ons overleden oud-lid Frits van der Steen laten zien. Deze hebben we verkregen via de weduwe van Frits. Hij fotografeerde destijds heel veel vlinders en libellen. Alle lezingen natuurlijk onder voorbehoud dat het weer mag.

HEIDECURSUS IVN CRANENDONCK

We gaan er van uit dat in 2022 eindelijk de natuurschool Heide in Cranendonck kan plaatsvinden. Rond de jaarwisseling zullen we iedereen die zich heeft ingeschreven, weer benaderen of ze nog steeds aan de cursus willen deelnemen. We kijken dan ook hoe groot de groep kan zijn waarmee we willen starten. Meer info volgt dan nog.

Wiel Zentjens

WANDELWEGGROEP

HERFSTWANDELING IN HET CRANENDONCKSE BOS 31 OKTOBER 2021

De gasten (16) en gidsen (4) stonden om 13.30 uur klaar om te gaan wandelen en genieten van het Cranendonckse Bos. Door het coronavirus was het erg lang geleden dat we een publiekswandeling hadden en iedereen had er zin in. Eerst natuurlijk een stukje geschiedenis over Cranendonck en daarna naar het bos om alle mooie herfstkleuren en paddenstoelen te bewonderen. De twee kinderen in de groep kregen meteen een spiegeltje in de hand. Daarmee werden de gevonden paddenstoelen aan de onderkant bekeken. Ik heb me de hele wandeling met de kinderen beziggehouden. Ze wisten al veel over de natuur en wilden alles ontdekken. Het oudste kind had tot haar spijt de schoolwandeling van het

IVN gemist omdat de klas in quarantaine was en kwam nu de schade inhalen.

Herfstkleuren in de IVN tuin

Foto Joke van Bree

We hebben heel wat soorten paddenstoelen gezien waaronder de kluifjeszwam; een rare soort die er rommelig en gedraaid uit ziet. Hij is blijkbaar zeldzaam, maar er stonden er heel veel langs het pad. De wandeling werd natuurlijk afgesloten in de belevingstuin, en ondanks de best wel lage temperatuur, gingen de sokken en de schoenen van de kinderen meteen uit bij het blotevoetenpad. Hoewel het virus ons inmiddels weer in zijn greep heeft, hopen we dat we komend jaar weer veel wandelingen mogen verzorgen.

Wandelgroep IVN

DE BELEVINGSTUIN VAN HET IVN (1)

De winter gaat zo invallen. De belevingstuin is bijna in winterslaap. In de korte tijd van zijn bestaan, hebben al heel veel mensen een bezoekje gebracht aan onze tuin. We krijgen veel complimenten. De tuin ziet er dan ook prachtig uit en je kunt je op allerlei manieren vermaken en kennis maken met diverse aspecten van de natuur.

Natuurlijk zijn we nooit tevreden. Sommige wilde-plantenranden zijn wel erg groot en rommelig geworden. Die hebben we gerooid en vervangen door vaste planten, waarvan natuurlijk veel inheemse. De middencirkel hebben we veranderd in een geurtuin. Alle planten die hier staan ruiken lekker of stinken! De proeftuin is linksachter: daar kun je vruchten proeven. Er is van alles bijgekomen op het blotevoetenpad, dat wordt steeds spannender.

Foto Joke van Bree

Er zijn prachtige nestkastjes opgehangen waar je aan de zijkant in kunt kijken. De bordjes met tekst en richting zijn geplaatst. De composthoop is verhuisd naar de bosrand. Het laatste karwei voor de winter is het planten van een groot aantal loofbomen en struiken aan de westkant van de tuin. En we hopen dat de mensen van de groendienst van de gemeente de hele poel komen opschonen, zodat we in plaats van riet gewoon water kunnen zien.

Nel Meulman

DE BELEVINGSTUIN VAN HET IVN (2)

Een mooi PR-verhaal voor IVN: Vrijdag 5 november bezocht de Fotogroep van 'Onze school' de IVN belevingstuin. We werden hartelijk welkom

geheten door Nel Meulman. Ze was verbaasd dat de groep zo groot was! Ze had op zes of zeven personen gerekend, maar we waren met twintig en nog niet eens compleet! Dat was echter geen probleem, ze vond het alleen maar leuk en begon ons het een en ander te vertellen over hoe de belevingstuin tot stand is gekomen. Daarna mochten we op pad.

We waren vrij om overal te kijken en te lopen. We kregen geen verboden mee! Naast de afwisselende tuin, de herfstkleuren en de mooie omgeving, hadden we ook nog eens prachtig zonnig weer. Kortom alles klopte om het 'perfecte' plaatje te kunnen schieten. Dat die er tussen zat weten we al zeker, want die heeft zelfs de krant gehaald!

Kortom een heel fijne morgen voor de fotogroep. Iedereen ging dan ook heel tevreden naar huis. IVN, bedankt dat we zo vrij in jullie tuin mochten rondstruinen.

Diana Peskens

AMFIBIEËN REDDEN IN 'T GOOR

Wat zou een wereld zijn zonder de intrinsiek gemotiveerde mensen (lees: vrijwilligers)?

Daar was boswachter Erik Schram (Staatsbosbeheer/SBB) ook benieuwd naar. Daarom werd aan Harrie een uiterst vriendelijk verzoek gedaan om op korte termijn gedurende 3 weken IVN-vrijwilligers vanuit de vogelwerkgroep te mobiliseren voor het afvangen van amfibieën in natuurgebied 't Goor. En waarachtig het is 'm gelukt om, ondanks de krapte op de vrijwilligersmarkt, een aantal 'redders' te vinden! Deze enthousiaste amfibieënvangers stonden enkele dagen later op zondag 3 oktober klaar bij 't Goor voor nadere uitleg over het waarom en waarvoor.

Waarom?

SBB heeft inmiddels bij het Soerendonks Goor graafwerkzaamheden verricht om van het hele oppervlakte van het ven een **Kranswierwater**-habitat te maken. Kranswieren zijn grote vertakte algen met fijne bladeren, die meestal dicht bij de bodem groeien en grote aaneengesloten velden kunnen vormen. Het vereiste soort water moet helder,

voedselarm en niet vervuild zijn. Doorgaans is water zeer mineraalrijk, omdat het in verbinding met toestromend grondwater staat of omdat het brak is. In dit geval is het afkomstig vanaf de paardenwei dat naar het ven stroomt. Net voordat het grondwater het ven zou bereiken, wordt het tegengehouden door een kunstmatig aangelegde verhoging. We zien vanaf de vernieuwde kijkhut twee afzonderlijke en uitzonderlijke wateren gescheiden door een ‘dijkje’ met als bonus een nog grotere biodiversiteit in het natuurgebied.

*Amfibieënscherm bij 't
Goor*

Waarvoor?

In de eerste plaats was het trekseizoen bezig. De amfibieën zochten hun winterplaats op in bosrijk gebied. Ze verplaatsen zich daarom naar de zijanten van het ven of kiezen juist voor de oversteek richting het terrein, waar bovengenoemde werkzaamheden plaatsvonden. Om de padden, kikkers en salamanders vooraf veilig te stellen, was er aan de zijde van het ven een scherm geplaatst. Zodoende werden “de trekkers” geleid naar

emmers die zo ongeveer om de 50 meter waren ingegraven. over een totale afstand van een kilometer. Omdat ze 's nachts of in de vroege ochtend actief zijn, werden de emmers bij voorkeur iedere ochtend gecontroleerd. De aangetroffen amfibieën werden vervolgens verplaatst naar een bosrijker en rustigere plaats 100 meter verderop. De schermen zijn op 29 september door de aannemer geplaatst. De graafwerkzaamheden zouden begin oktober beginnen en zeker 3 weken tijd in beslag nemen. Hiervoor werd zwaar materieel ingezet zoals graafmachines, tractoren en vrachtwagens.

Tijdens de uitleg op zondag 3 oktober kwamen en passant twee wandelaars uit de buurt voorbij. Zij deden graag mee met hun gezin (zie ook de rubriek 'Wat kinderen ons vertellen'). Ieder had zijn eigen dagdienst, sommigen met een dubbele dienst, en werd er dagelijks verslag gedaan. Na ruim 4 weken eindigden we met een totale 'vangst' (naar eer en geweten) van 50 padden, 158 groene- en bruine kikkers en 24 salamanders. Helaas hebben 4 muizen en 4 kikkers het niet gered.

Rugstreeppad

Wat wij nog niet wisten, was de mogelijke aanwezigheid van de beschermde rugstreeppad (*Epidalea calamita*), die vooral een gravend leven leidt, en vele bouwprojecten in den lande heeft stilgelegd. Zeer secuur werd de eerste week de grond afgegraven onder toezicht oog van de aanwezige ecoloog. Al op de eerste dag trof zij een rugstreeppad aan, enkele dagen later gevolgd door een hagedis.

Martin wees ons er tussendoor terecht op, dat het aanraken van een salamander met mensenhanden bij deze koudbloedigen dieren infectie door een dodelijke virus kan veroorzaken. Na deze mededeling werden we nog voorzichtiger, want een relatief lang verblijf in een gladde emmer kan sowieso stress veroorzaken en ook tot dood leiden.

Met dank

Het project amfibieën is geslaagd met dank aan Frans, Toon, Martin, Peter, Harrie, Tonnie, Tjabine en de enthousiaste familie Klaarenbeek met hun kinderen uit de Kruisstraat in Soerendonk.

Auteursduo Tjabine en Harrie

EVEN ER OP UIT IN DE HERFST

Wij gingen naar Apeldoorn en hebben daar genoten van het fijne herfstweer. Een echte aanrader is het Stadspark Berg en Bos. In het park tref je authentieke planten, bomen en dieren van de Veluwe aan. De toegang is gratis. De grote insectenmuur was mooi verweven in de omgeving. Hier kan menig insect zijn huisje bouwen. Tijdens onze wandeling door het park kwamen we mooie paddenstoelen en zwammen tegen. IVN -Apeldoorn had een tocht van 5 km uitgezet met bordjes bij diverse plantjes en paddenstoelen. Er werd ons door enkele enthousiaste IVNers gevraagd of we ooit van de IVN gehoord hadden...!

We kwamen verrassend weinig dieren tegen, maar genoten met volle teugen. De gekraagde aardster hadden wij nog nooit gezien, een wondertje op zich; en dan die prachtige kleuren van de dennen-voetzwam!

Insectenmuur

Foto Annie van Hunsel

Door naar al dat moois te kijken, hadden we echter niet zo goed op de bewegwijzering gelet. Uiteindelijk na een wandeling van zo'n 10 km met veel natuurschoon was het goed uitrusten. Genieten van de kleurenpracht werkt ontspannend en rustgevend, vind ik.

Annie van Hunsel- Jacobs

DANK

aan iedereen die een bijdrage leverde aan deze Craenkoerier.

De Craenkoerier

de Craenkoerier verschijnt drie maal per jaar en wordt gratis verspreid onder de leden en begunstigers.

IVN Cranendonck

De afdeling IVN Cranendonck draagt bij aan een duurzame samenleving door zoveel mogelijk mensen te betrekken bij natuur, milieu, landschap en leefomgeving.

Contributie:

Landelijk lid: per 01-01-2018	€ 25,00 per jaar
Donateur:	€ 15,00 per jaar
Thuisinwonend jeugdlid	€ 5,00 per jaar
Thuisinwonend lid/donateur:	€ 10,00 per jaar

Landelijke leden ontvangen 4x per jaar het IVN blad Mens en Natuur en 3x per jaar de Craenkoerier

Plaatselijke leden ontvangen drie keer per jaar de Craenkoerier

Contributie voor 1 april overmaken op rekening IBAN: NL66RABO 014.79.17.174 ten name van: IVN Cranendonck Budel onder vermelding van uw lidnummer. Opzeggen lidmaatschap voor 1 november bij de ledenadministratie.

-----><

Inschrijfformulier IVN Cranendonck

Ondergetekende geeft zich op als:	☐	Landelijk lid
	☐	Donateur
	☐	Thuiswonend jeugdlid
	☐	Thuisinwonend lid/donateur
En wil de Craenkoerier als	☐	Digitaal document
	☐	Papieren document

Naam:

Adres:

Geboortedatum:

Telefoon: E mail:

Datum: Handtekening:

Vanaf 25-05-2018 is de Alg. Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Door deze privacywetgeving mogen wij uw gegevens meestal niet zonder uw toestemming bewaren en gebruiken. Bij uw aanmelding als lid van het IVN geeft u toestemming voor het bewaren en gebruiken van uw gegevens (zie [www.https://www.ivn.nl/afdeling/cranendonck](https://www.ivn.nl/afdeling/cranendonck) voor verdere informatie).

Inleveren of opsturen naar de **ledenadministratie**:

Jos van Velthoven; Sterkselseweg 14, 6026 EB Maarheeze, j.vnvelthoven@chello.nl

DRUKWERK

Indien onbestelbaar graag retour aan:

IVN afdeling Cranendonck
p/a/ Heuvel 4
6023 RA BUDEL-SCHOOT